

NIEUWSBRIEF

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

September 2018, jaargang 14, nr. 2

Van het bestuur

We schreven in de vorige nieuwsbrief dat het voorjaar van 2018 op een nieuw warmterecord af leek te stevenen. Nu, in de nazomer, weten we dat niet alleen het voorjaar warm is geworden, maar dat tijdens de zomer het ene (warmte)record na het andere is gebroken. En de voorspellingen zijn dat we ons moeten voorbereiden op meer van dergelijke zomers. Extreme droogte gecombineerd met een grillig neerslagpatroon. Overstromingen, waarbij het water zo snel mogelijk afgevoerd moet worden tegenover (te) lage grondwaterstanden. Hoe hier mee om te gaan? Helaas is de mens pas vaak bereid tot actie als het water hem letterlijk tot aan de lippen staat of dat zijn tuin echt een dor woestijnachtig aanzien heeft en sproeien niet meer is toegestaan. Hoelang nog wachten op de ander, de te lage vliegrijzen, de te goedkope producten doordat de naverwerkingen (afval) niet in de prijzen worden doorberekend? We moeten ook zelf aan de slag. Het NMP is ervan overtuigd dat bewustwording één van haar taken is. Vandaar onze inspanningen met voorlichting, zitting nemen in het duurzaamheidsloket, aandacht voor een groene, duurzame leefomgeving.

Verbazingwekkend vinden we het dat heden ten dage in Ermelo nog nieuwbouwprojecten worden gestart waarbij gasaansluitingen gewoon de norm zijn, terwijl juist bij dit soort projecten duurzame energietoepassingen makkelijker gerealiseerd kunnen worden. Nieuwbouw biedt kansen. Bestaande woningen duurzaam maken is vaak lastiger en kostbaarder. Zie ook pagina 2.

In de zomer lagen veel activiteiten stil, maar niet alles. In de zomer is er hard doorgewerkt.

Op onze website staat onder het kopje Natuurtuin De Zandkamp een werkelijk prachtige fotoserie over de flora en fauna van dit 1,5 ha groot stukje Ermelo (klik rechtsboven in het scherm).

Er is ook een nieuw wandelrouteboekje verschenen. Nieuw, want over een heruitgave kun je eigenlijk niet meer spreken omdat het zoveel nieuwe informatie bevat vergeleken met de vorige wandelroute door het dorp. Het dorpscentrum is na maart 1998, de eerste uitgave, wel heel erg veranderd zoals een ieder wel gemerkt heeft. Zie pagina 3.

Het wandelrouteboekje 'Wandelen rond Drie langs ondergrondse geheimen' is uitverkocht en zal in een vierde druk, opnieuw bijgewerkt en met een nieuwe layout gaan verschijnen.

Op 14 november worden in Leuvenum boompjes geplant ter compensatie van de CO₂-uitstoot die ontstaat tijdens de productie en transport van zonnepanelen.

Energiecoöperatie Veluwe-Energie, de organisatie die onder meer zonnepanelen op scholen plaatst, heeft het NMP hiervoor benaderd. Henk-Jan Zwart (gemeente Ermelo) en Gert Schuurman (NMP) gaan ter voorbereiding in de betreffende scholen een voorlichting over bomen/bossen verzorgen.

Het zal u niet zijn ontgaan: er zijn aangescherpte regels om de privacy beter te waarborgen. Ook wij hebben ermee te maken. Meer informatie vind u op onze website onder NMP.

Tenslotte zijn we zeer verguld met mensen die ons werk waarderen en ons hebben verrast met een vaste gift van (zeker) vijf jaar lang. We mochten onlangs weer zo'n bijdrage in ontvangst nemen. Dank!

Een greep uit de agenda:

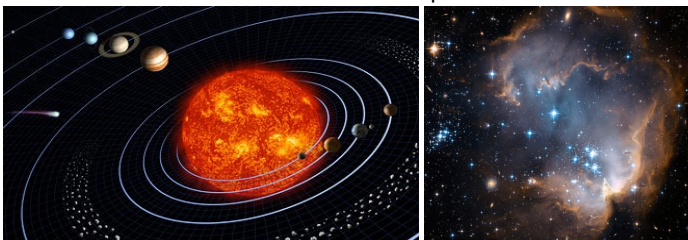
◆ 21 sept	Afvalopruimdag Ermelo Schoon	Scholen
◆ 29 sept	Opendeur NMP Het Zwijn	De Witte Heide 10.00 - 12.30 uur
◆ 27 okt	Opendeur NMP Insecten	De Witte Heide 10.00 - 12.30 uur
◆ 14 nov	Bosdag Bomen planten door scholieren	Leuvenum
◆ 24 nov	Opendeur NMP Het weer	De Witte Heide 10.00 - 12.30 uur

Begincursus sterrenkunde

Jongeren: 9, 16, 30 oktober; 6, 13 en 20 november 1 uur

Volwassenen: 11, 18 oktober; 1 en 8 november 1,5 uur

Meer informatie: zie website www.nmpermelo.nl

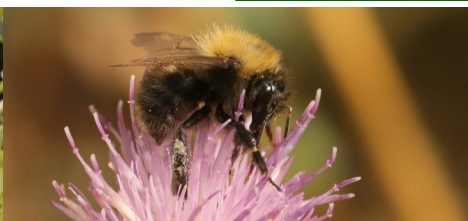
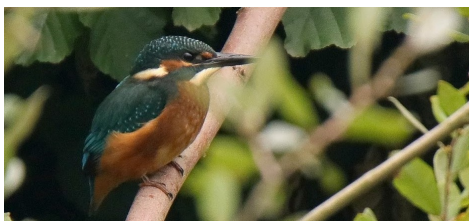
Oproep

We zoeken versterking voor onze werkgroepen.

Enthousiasme is hierbij belangrijker dan kennis. U wordt wel ingewerkt. Contactgegevens staan op pagina 4.

Het betreft de werkgroepen:

- duurzaamheid (energie transitie, milieu e.d.)
- thuiscomposteren (advies)
- educatie (leerlingen begeleiden, activiteiten ontwikkelen)

De gaskraan in Groningen gaat dicht, niet alleen vanwege de aardbevingen, maar met name om de klimaatverandering tegen te gaan. Een goede zaak, maar wat komt er bij kijken?

Energiedriehoek

Als we de Energiedriehoek bekijken, dan is het advies om eerst energie te besparen, daarna zelf energie op te wekken en als laatste groene energie in te kopen. Want alle energie die je kunt besparen, hoeft niet meer opgewekt te worden en dan kun je na isolatie een kleinere, goedkopere warmtebron installeren. Zie ook het tv-programma Radar extra van 21 mei 2018.

Naoorlogse woningen

Nieuwbouwwoningen kunnen eenvoudig van het gas af, doordat ze goed geïsoleerd zijn. De huizen die tot 1980 gebouwd zijn, hebben wel een spouwmuur en ondertussen vaak dubbelglas in de woonkamer, maar zijn voor de rest nog veelal matig tot slecht geïsoleerd. Voor een goede isolatie moeten zowel de vloer, de spouwmuur, het dak als de ramen geïsoleerd worden. Het huis dus dik inpakken.

Isolatiewaarde Rc	Huidige stand	Minimaal gewenst	Optimaal
vloer	0,5	3,5	3,5
spouwmuur	0,5	2	5
dak	0,5	3,5	6
glas woonkamer	0,4	0,9	1,5
glas slaapkamers	0,2	0,4	1
ventilatie	natuurlijk	mechanisch	WTW

Rc = warmteweerstand van de hele constructie (bv schuin dak, spouwmuur, glas)
WTW = WarmteTerugWinning

Isolatiematerialen

Bij na-isolatie van woningen wordt vaak voor Thermokussens gekozen als vloerisolatie. Voor het vullen van de spouw worden vaak Polystyreenkorrels gebruikt en voor het isoleren van het dak dakplaten. Bij het isoleren van het dak is dampremmende folie heel belangrijk. Maar denk ook aan drielaags glas in geïsoleerde kozijnen.

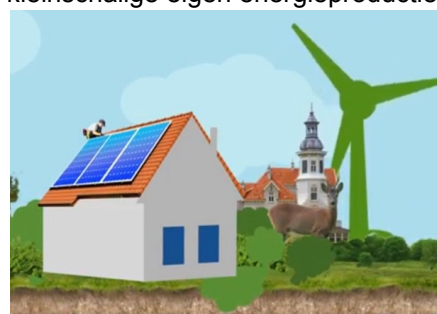
Ventilatie

Door te isoleren maak je de kieren voor de ventilatie dicht. Prima, want dit zijn tochtgaten die veel warmte laten vervliegen. Maar je moet wel ventileren. We komen regelmatig tegen dat er schimmel in huis is, omdat er onvoldoende geventileerd wordt. Het toilet en de badkamer hebben meestal een openstaand raam of een ventilator. Op slaapkamers staan veelal de ramen of ventilatieroosters continue open. Dat is vaak al voldoende ventilatie. In de woonkamer is extra ventilatie nodig gedurende de gehele dag. Dat kan het beste met een ventilator met WTW (WarmteTerugWinning) achter de radiator. Deze ventilator haalt met een buis door de muur de verse lucht van buiten. Die verse lucht wordt voorverwarmd door de warme lucht uit de kamer in een warmtewisselaar. De warme lucht wordt dan afgekoeld tot 5 graden en de verse lucht wordt opgewarmd tot 17 graden voordat het de woonkamer binnen komt. Een heel goed systeem dat automatisch harder draait wanneer er meer mensen in de kamer zijn. Ventilatieroosters, -buizen en -filters moeten ook af en toe onderhouden worden.

**SAMEN NAAR EEN
DUURZAMER ERMELO**

CV vervangen

De CV heeft de afgelopen jaren prima voldaan, maar er zijn nieuwe alternatieven in de vorm van warmtepompen. De warmtepomp haalt de meeste energie uit de lucht of het grondwater en maar 25% hoeft aangevoerd te worden. Zo bespaar je maar liefst 75% op je energie! Momenteel wordt echter als tussenoplossing import van gas uit het buitenland gezien. Fabrieken gaan stikstof produceren om dat te mengen met het gas om tot de huidige gassamenstelling te komen. Dit lost natuurlijk niet de beoogde CO₂ reductie op. Daarnaast wordt door de overheid ook gekeken naar alternatieven zoals een warmtenet en biogas of waterstofgas. We zitten momenteel in een soort overgangssituatie. Het advies is dan ook: investeer in isolatie, beperk het energiegebruik zoveel mogelijk en ga voor kleinschalige eigen energieproductie.

Meer info.

Kijk op www.milieucentraal.nl of www.nmpermelo.nl of vraag naar duurzaamheidsadvies via info@nmpermelo.nl

Bekijk de website

www.nmpermelo.nl

Maak kennis met de hartjesboom en de kwartjesbeuk

Het bomenwandelrouteboekje door het centrum van Ermelo was ons allereerste routeboekje en dringend aan een herziening toe. Die is er gekomen! De compleet opgefriste herdruk is op 17 juli 2018 gepresenteerd aan dorpsdichter Fiet van Beek. De overhandiging vond plaats bij boekverkoopers Riemer en Walinga en aansluitend was er voor de liefhebbers een kleine rondwandeling. Ondanks de hitte was er veel belangstelling voor het boekje dat de titel Groene Toppers heeft gekregen. De samenstellers zijn Peter van der Velde, Aart Jongekrijg, Aalt van Loo en Bert van Polen.

Duurzaam

Groene Toppers schenkt aandacht aan bijzondere bomen omdat die een positieve invloed hebben op de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het dorp. Zo kunt u bijvoorbeeld kennismaken met de hartjesboom en de kwartjesbeuk. Tevens komen een paar duurzame details aan bod, zoals zonnepanelen, drinkwaterpunten en de ecotaps. Allemaal te vinden in het centrum van ons dorp. Het boekje is voorzien van foto's, illustraties en een handige uitklapkaart waar de route op is ingetekend.

Nieuw is ook dat het kaartje terug te vinden is met een QR-code. Dat zit zo. De start van de wandelroute is het gemeentehuis. Daar staat een startbord met tekst over de route en een QR-code. Als men die inscant, komt men terecht op de website van het NMP waar het routekaartje te vinden is. Ook is de complete lijst met bomen die men kan tegenkomen op de wandelroute terug te vinden op de website. Mocht een wandelaar nu 's zondags besluiten de route te wandelen (boekhandel en VVV zijn dan gesloten), dan is via de code en de website van het NMP toch een mooie wandeling te maken. Op verschillende plaatsen in het centrum staan ook informatiebordjes bij een aantal bomen.

20 jaar NMP routeboekjes!

Zoals gezegd kwam twintig jaar geleden het eerste routeboekje uit. En de serie is een succes. Er zijn in totaal 17 delen verschenen met uiteenlopende onderwerpen. Bij ieder onderwerp zoeken we naar mensen in ons netwerk die iets interessants kunnen toevoegen. We verwerken die kennis in het boekje. Zo kunt u daarin meedelen en steeds weer iets nieuws ontdekken in Ermelo. Zoals dorpsdichter Fiet van Beek het omschrijft: Ermelo's groen. Ik genoot, geniet, stap voor stap van zoveel onbeschreven blad.

Groene Toppers
Bomenwandelroute door het centrum van Ermelo met duurzame en groene accenten

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

Fagus sylvatica 'Atropunicea'
Synoniem: Fagus sylvatica 'Atropupurea'

Bruine of rode beuk

Deze beuk is waarschijnlijk een geënte boom, net boven de grond zitten kleine vergroeiingen wat duidt op een entplaats. Daar is vroeger een takje (ent) van de bruine beuk op een stam van een gewone beuk gezet.
Het blad loopt dieproud uit en verkleurt naar intrens bruinrood. De onopvallende katjes worden gevolgd door grote beukenootjes.
Sylvatica betekent: uit het bos.

Scannen QR-code? Ga naar www.nmpermelo.nl/groenetoppers

watertappunt Raadhuisplein

Perzisch ijzerhout

word donateur van de Stichting NMP minimaal € 15,00 per jaar

De natuurtuin heeft heel wat bezoekers getrokken. En terecht. Na het inzaaien op 21 april bleef het lang droog en gebeurde er weinig. Maar ineens was het zo ver. De tuin stond in volle bloei. Het bleef droog, maar de tuin bleef maar bloeien. Veel bijen en vlinders waren er te zien. Begin augustus schoot de tuin massaal in het zaad. Prachtige zaaddozen en vruchtvormen. Nu valt er af en toe wat regen en hierdoor komen tussen de uitgebloeide planten toch weer nieuwe plantjes tot wasdom.

Dankzij de inzet van vrijwilligers is er veel ongewenst kruid verwijderd. Te denken valt aan brandnetel, meldes en bijvoet. Vooral op de relatief vruchtbare wallen tierden de meldes welig. Deze zijn deels met wortel en al verwijderd en deels kort afgemaaid. In november hopen we de flanken van de wallen te kunnen beplanten met inheemse struiken zoals meidoorn, sleedoorn, kornoelje, kardinaalsmuts, vlier, hazelaar, lijsterbes.

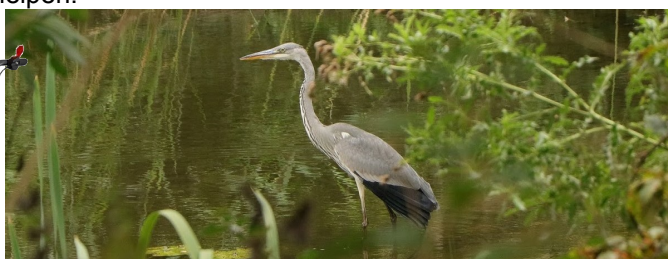
Tegen de wal is aan de oostkant een trap gemaakt waardoor men uitkomt op een balkonnetje op de wal. Vanaf hier heeft men een fraai overzicht over de tuin en anderzijds over de visvijver en bosschage. We gaan werken aan een pad naar beneden.

Om de vijver is een mooi, blijvend pad aangelegd door de werkgroep landschapsbeheer van de KNNV. Wat ons wel wat zorgen baart is de kwaliteit van het vijverwater. De gemeente heeft diverse monsters laten nemen en het resultaat aan Wageningen voorgelegd en hen om een advies gevraagd. We wachten af.

Op 31 augustus heeft de gemeenteraad een (werk)bezoek aan de tuin gebracht, waarbij Gert Schuurman een toelichting heeft gegeven op de totstandkoming en de toekomstplannen.

Eind september willen we de uitgebloeide tuin gaan maaien. Dit kan het beste met een kleine balkmaaimachine. Het afgemaaide materiaal blijft dan een week liggen. De zaden kunnen achterblijven en de rest wordt daarna afgevoerd. We zoeken nog iemand die ons met het maaien kan en wil helpen.

Op onze site kunt u zien wat er bereikt is.

U kunt ons ook verder helpen met:

- giften, sponsoring etc.
- maaigereedschap ter beschikking stellen. (of zelf komen maaien; 1 x per jaar)
- vrijdagochtenden meehelpen met onderhoud.

U kunt contact met ons opnemen via onze website of mail naar natuurtuinermelo@gmail.com

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

Contactgegevens:

Gert Schuurman
Zwaluwstraat 47
3853 CB Ermelo
Tel.: 0341 55 41 26
Website:

www.nmpermelo.nl
E-mail: info@nmpermelo.nl
Twitter: @nmpermelo
IBAN: NL 76 RABO
0397756402

Heeft u een Biocom die buiten gebruik is of wilt u graag een Biocom hebben?

Voor nadere informatie en contact: info@nmpermelo.nl of telefoon (0341) 495212 of 560682

Werkgroep Thuiscomposteren
troubleshooters voor composteren
en makelaars cv (compostvaten)

Advies energiebesparing of zonnepanelen.
Geheel vrijblijvend en niet gebonden:

Piet de Zwarte
Lid van de werkgroep Duurzaamheid
pdezwart@xs4all.nl
telefoon 06 30 08 82 05

OPROEP

De Stichting zoekt vrijwilligers die willen meehelpen in de buitenlessen van onze projecten.
Belangstelling? info@nmpermelo.nl of tel. (0341) 554126